

Naročnina

za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 30

Sobotna izdaja:
celoletno

v Jugoslaviji Din 40
v inozemstvu 60

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana pisma se ne sprejemajo. Uredništva telefon 50, upravnštva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Cekovni račun: Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inzerate) Sarajevo 7.563, Zagreb 59.011, Praga in Dunaj 24.797.

Cene inzeratov:

Enostolpna petineta vrsta
mali oglasi po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6.—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Posrednica plačana v gotovini.

Dve načeli.

Noi siamo fiorentini,
Portiamo il coltello in bocca;
Guai a chi ci tocca!
(Mi smo Florentinci, nosimo
nož v ustih; gorje temu, kdor
se nas dotakne! — Fašistovski
marš.)

Svetovna vojska je vzgojila pokolenje, ki obožuje samo golo silo, ceni izključno bleščeči učinek osebnega junaštva, predrzni riziko in uspeh trenutka; pokolenje, ki je gledalo samo, kako se ubija, uničuje in v ogromnih količinah razsipa, nima pa razumevanja za to, kako se polagoma in težko ustvarja ter gradi, brez šumnega in hipnega uspeha, s kompromisi in tihim samozatajevanjem, mirno in pošteno, zato pa tem solidnejše in trajnejše.

Prvi, ki so se dali zapeljati od trenutnih uspehov sile, so napolnili kadre fašizma, ki se je povzdignil do političnega samovladja samo v Italiji, je pa prepočil s svojo miselnostjo deloma tudi vse ostale dežele Evrope. Drugi so ostali zvesti načelom demokracije, mirnega sodelovanja vseh narodov in stanov, stroge zakonitosti in moralnih metod v javnem življenju ter doživljajo danes po petletni pojovni krizi zmago demokracije na celi črti.

Kajti dežela, v kateri se je fašizem z omamljajočo retoriko, razpaljevanjem plemenskih strasti, oboževanjem lastnega naroda in preziranjem drugih, pa s političnim umorom in organiziranimi pretorijanci — col coltello in bocca — povzpел do edinovladja, vre in tli in samo še čaka majhne iskre, da se vžge. In v tem plamenu se zruši fašizem, nasilje se uduši v nasilju, in zopet zavladava zakon, enakopravnost posameznikov in političnih strank, načelo vladstva na podlagi skupnega sodelovanja in medsebojnega popuščanja vseh, mirnega tekmovanja v splošni blagor namesto diktata samo nekaterih, ki si prisvajajo pravico, da so samo oni »država«, oziroma »narod«.

Ta zgled bi moral poučiti tudi naše oboževalce gole sile, centralizma, unitarizma, integralizma in kakor se že zove ta njihova miselnost, da ni smeti več sanjati o vzpostavitvi bivšega režima. Kar se ni posrečilo Mussoliniju, se tudi ne more posrečiti Pribečeviću. Bil bi čas, da vsi oni, ki se sledijo temu nesrečnemu politiku, uvidijo, da svojega političnega naziranja o državi ne bodo nikomur vsilili, da demokracija ne trpi ločitve državljanov v »državotvorne« in »izdajalce« in da ne bodo nobenega vprašanja naše državnosti rešili s fizično silo, diktaturo ali izjemnimi zakoni. Javno mnenje celega sveta, ves mednarodni položaj, mogoče oživiljenje miroljubne demokracije in ideje varstva vsakega tudi najmanjšega naroda, vpoštovanja vsakega organiziranega stanu, pravičnega ocenjevanja vsakega poštenega političnega in socialnega nazora — vse je proti njim.

Oboževalci sile so pokazali v Italiji, kaj znajo. Odločnosti, predrznosti, brezobzirnosti jim gotovo ni manjkalo. Udeleževali so svoj program nad ljudstvom, ki glede politične zavednosti in izobrazbe zastaja daleč za vsemi evropskimi narodi in ki se da najlažje obvladati od sile. In kljub temu so hitro dogospodarili. Tudi med Italijani je vstal — baš pod tem barbarskim pritiskom — duh Giobertijev, Manzonijev, duh Silvia Pellica in drugih, ki so zamislili bodočo Italijo na podlagi krščanske demokracije, morale, kulture in notranjega miru, sodelovanja, pravicoljubja, humanitete.

Pri nas pa je ta duh še bolj vsidran, vodil je vse tri jugoslovanske narode v boju zoper tuje nasilje, vodi nas tudi, ko okrepljamo svojo lastno državnost na edino trajnih temeljih sporazuma, medsebojnega vpoštovanja in spoštovanja, demokratičnega sodelovanja enakih z enakimi.

DENARNA KRIZA V ROMUNIJU.

Bukarešta, 4. septembra. (Izv.) Denarna kriza v Romuniji postaja vedno občutnejša. Listi pišejo, da bo vlada prisiljena zopet začeti z inflacijsko politiko, če se ji ne posreči dobiti posojilo v inozemstvu.

DR. BENEŠ PRIDE NA DUNAJ.

Dunaj, 4. septembra. (Izv.) Listi poročajo, da se bo češki minister zunanjih zadev dr. Beneš na svojem povratku iz Zeneve za nekaj dni ustavil na Dunaju.

Seja Jugoslovanskega kluba.**POROČILO O POLITIČNEM POLOŽAJU Z NAVDUŠENJEM SPREJETO.**

Belgrad, 4. sept. (Izv.) Danes se je vršila seja Jugoslovanskega kluba. Klubov načelnik dr. Korošec je podal na seji izčrpno poročilo o razvoju političnih dogodkov po zadnji seji parlamenta in političnem položaju, kakor se je izkristaliziral do zadnjih dni. Klub je načelnikovo poročilo sprejel z navdušenjem. V klubu vlada veliko zadovoljstvo ne-le vsled izbornega političnega položaja, ki se je ustvaril, ne-

go tudi vsled načrtov in delovanja sedanje vlade.

Poslanci so poročali o razpoloženju med ljudstvom, ki je dobro. Ljudstvo je zadovoljno, da je definitivno dogospodarila vlada nasilja in korupcije, na drugi strani pa dobro umeva, da vseh krivic in škode, ki jo je napravil prejšnji režim, ni mogoče hkrati in takoj popraviti.

Nato je klub razpravljal o raznih tekočih stvareh in napravil primerne sklepe.

Za invalidski zakon.

Belgrad, 4. septembra. (Izv.) Finančnega ministra dr. Spaha je zvečer obiskal dr. Behmen in bivši načelnik v socialnem ministrstvu dr. Jež. Finančnemu ministru sta obrazložila finančno stran invalidskega zakona. V načelu je finančni minister sprejel predloge socialnega ministrstva, ki so v skladu s predlogi invalidskih društev. Celoten efekt bo znašal 60 milijonov Din letno.

Belgrad, 4. sept. (Izv.) Minister za socialno politiko je sprejel društvo hrvatskih invalidov, ki so predložili svoje zahteve, ki naj se sprejmejo v invalidski zakon.

Seja demokratskega kluba.**ZA ENERGIČNO IZTREBLJENJE KORUPCIJE — VPRAŠANJE JUŽNE SRBIJE.**

Belgrad, 4. septembra. (Izv.) Danes se je vršil sestanek demokratskih poslancev v demokratskem klubu. Razgovarjali so se o zlorabah v upravi, o korupciji, ki se še občuti in o njenem iztrebljenju. Izvedelo se je za zanimive slučaje, za katere se prej ni vedelo. Zoper korupcijo je treba podvzeti najostrejšo ukrepe. Seja se bo jutri nadaljevala. O namerah v južni Srbiji in o težkočah, ki jih še ni bilo mogoče urediti, se bo razpravljalo na jutrišnji seji. Sprožilo se bo vprašanje o izsuševanju Skaderskega jezera. Davidović je obljubil v tem vprašanju potrebne korake.

Naredba o draginjskih dokladah upokojujencem.

Belgrad, 4. sept. (Izv.) V finančnem ministrstvu so izdelali naredbo o draginjskih dokladah upokojujencem. Veljavno bi imel od avgusta. Naredba bo predložena ministrskemu svetu v odobritev.

Odkrivanje nereda v monopolni upravi.

Belgrad, 4. sept. (Izv.) Zemljoradniški klub pripravlja interpelacijo na finančnega ministra vsled manipuliranja z denarjem v monopolni upravi. V glavnem se tiče posojila v znesku 300.000 funtov šterlingov, ki jih je Stojadinović, bivši finančni minister, najel za plačilo tobaka, potrošil jih je pa v druge namene. V interpelaciji je tudi govor o raznih nabavah brez dražbe, o odkupu tobakne žetve, za kar uprava nima denarja. Zato bodo potrebna nova posojila, da bo vlada mogla plačati tobak v vsej državi. Ogromna količina tobaka v vrednosti ene in pol milijarde je še neprodana. Uprava je prodala v dveh letih 200.000 kg tobaka, v zalogi ima 22 milijonov kilogramov neprodanega. Govori se o uničenju velike množine tobaka vsled slabega shranjevanja v Strumici in Novem Sadu in vsled ropanja odkupnih komisij iz bregalnškega okrožja.

POSVETI RADIKALOV.

Belgrad, 4. septembra. (Izv.) V ponedeljek se vrši seja glavnega odbora radikalne stranke. Klubova seja se je odgodila, ker se Pašić boji priti pred klub. Jovanović, ki se mudi v Dalmaciji je pozvan v Belgrad.

UKINITEV NESMISELNIH NAREDB.

Belgrad, 4. septembra. (Izv.) Na intervencijo nemškega kluba je dr. Korošec izdal naredbo, da se narodnost otrok v ljudski šoli ugotovi po željah starišev, ne pa kot dosedaj po priimkih otrok, ka-

kor je uvedel Pribečević. Dalje je odredil dr. Korošec, da se v nemške srednje šole morejo vpisovati učenci brez razlike vere in kraja, kjer stanujejo. Tako so ukinjene šolske naredbe, ki so veljale za časa prejšnjega režima.

IMENOVANJA V ŽELEZNIŠKI SLUŽBI.

Belgrad, 4. sept. (Izv.) Prometni minister je podpisal več ukazov. Tako je podpisan ukaz, s katerim se vpokoji pomočnik zagrebskega ravnateljstva Ivan Franič-Požezanin. Za načelnika pri glavnem železniškem ravnateljstvu v Belgradu je imenovan dr. Radovan Marković; za načelnika v strojnem oddelku železniškega ravnateljstva v Ljubljani inženir Ogrin; za pomočnika v ravnateljstvu v Zagrebu je imenovan ing. Klotič; za načelnika v gospodarskem oddelku ing. Nikolić, za načelnika v oddelku za vzdrževanje prog ing. Kostnjar, v strojnem oddelku Cvetković, v prometnem oddelku ing. Vargeš, v komercialnem Bodnar, v oddelku za nadzorovanje dohodkov Schmutz, za načelnika računskega oddelka Rajmund Lape. Vpokojenih je večje število uslužbencev in pomožnih uradnikov, ki so dosegli potrebno število službenih let.

PREVEDBE ŽELEZNIČARJEV.

Belgrad, 4. sept. Pod prejšnjim P. P. režimom so pri prevedbi bili izpuščeni železničarji na progi Rogatec—Grobčno in na progi Poljane—Slovenske Konjice. Zbogot je interveniral pri prometnem ministrstvu, da se prizadeti čimprej prevedejo.

KREDIT ZA OŠKODOVANJE PO POVODNJI NA HRVATSKEM.

Belgrad, 4. sept. (Izv.) Minister dr. Kulovec je odobril kredit 24.000 Din za popravilo in pomoč vasi Čigoč v občini Kropčar, v okraju Sisak, ker je mnogo trpela vsled poplave. Tudi pri dr. Korošcu se je iz te vasi oglasilo odposlanstvo.

ZA PODPORO POŠKODOVANEC PO TOČI.

Belgrad, 4. sept. (Izv.) Poslanec Žebot je danes interveniral pri ministrstvu za poljedelstvo za poškodovance po toči in neurju dne 1. sept. v Slov. Goricah. Prizadele občine naj takoj pošljejo ministrstvu za poljedelstvo spis o obsegu škode.

OBISK POLJSKIH PARLAMENTARCEV.

Belgrad, 4. septembra. (Izv.) Vlada je po zunanjem ministrstvu obveščena, da so poljski parlamentarci izrazili željo vrniti našemu parlamentu obisk. Dohod poljskih parlamentarcev in program bivanja bo določen kasneje.

ANKETA O IZVOZU VINA.

Belgrad, 4. sept. (Izv.) Za posvetovanja o izvozu vina, ki ga sklicuje dr. Kulovec, se je prijavilo preko 100 udeležencev. Posvetovanje prične 15. t. m.

HERCEGOVSKA DELEGACIJA PRI MINISTRIH.

Belgrad, 4. sept. (Izv.) Narodni poslanci HRSS iz Hercegovine, Bariša, Špoljac in Treka so obiskali več ministrov, da jih zainteresirajo za svoje kraje.

NAŠA DRŽAVA DOBI OD NEMČIJE 8800 MILIJONOV DINARJEV.

Belgrad, 4. sept. (Izv.) Nemčija mora po Dawesovem načrtu tekom enega leta plačati naši državi 40 milijonov zlatih mark, kar znesse v dinarjih 8800 milijonov. Ta kredit se bo porabil predvsem za poplavitve tekočih del, ki so začeta že pred

ustavljenjem plačevanja reparacij dne 22. oktobra 1922.

ODPOMOČ PROTI POPLAVAM.

Belgrad, 4. sept. (Izv.) Odposlanstvo iz Siska je obiskalo poljedelskega ministra dr. Kulovca in ga prosilo, da se zavzame za zgraditev nasipa proti poplavam. Minister je obljubil, da hoče njihovi želji ugoditi.

REFORMA IZSELJENIŠKIH NAREDB.

Belgrad, 4. sept. (Izv.) Izdajanje izseljenjskih potnih listov za vse evropske države razen v Zedinjene države severne Amerike se prenese po naredbi socialnega ministrstva na policijske oblasti. Potni list izda politična oblast v sedmih dneh po vložitvi prošnje. — Pravilniku o izvrševanju zakona o izseljevanju so dodane razne izpremembe, katere je minister podpisal. Z naredbo tega ministrstva je ukinjen medministerijski izseljenjski svet. Njegovo delo preide na izseljenjski odbor v tem ministrstvu. Minister bo sklical posvetovanje izseljenjskih strokovnjakov, ki bodo razpravljali v najvažnejših izseljenjskih vprašanjih.

KREDIT ZA ZAGREBSKO VSEUČILIŠČE.

Belgrad, 4. sept. (Izv.) Gradbeni minister je odobril kredit 10 milijonov Din za zgradbo potrebnih institutov pri zagrebskem vseučilišču.

OBISK ALZASKIH INDUSTRIJCEV.

Belgrad, 4. sept. (Izv.) 15. t. m. pride v Belgrad 12 veleindustrijcev iz Alzacije, da pridejo v stik z našimi gospodarskimi krogi. V Belgradu jih sprejmeta industrijska zbornica in izvozniško društvo. V Belgradu ostanejo tri dni. Dva od njih odideta iz Zagreba v Ljubljano, ostalih 10 gre v Belgrad.

MINISTER HADŽIĆ ODPOTOVAL V TOPOLO.

Belgrad, 4. sept. (Izv.) Danes je odpotoval v Topolo vojni minister Hadžić, da poroča kralju o političnem položaju in tekočih poslih.

ZAKON O REZERVNIH ČASTNIKIH.

Belgrad, 4. sept. (Izv.) Davidovića so obiskali zastopniki rezervnih častnikov, da se čimprej izdela zakon o priznanju zaslug. Vlada namerava ta zakonski predlog predložiti skupščini takoj po invalidskem zakonu.

LJUDSTVO PROTI P. P. REŽIMU.

Belgrad, 4. sept. (Izv.) Zemljoradniki imajo mnogo shodov med ljudstvom. Vsi shodi v Vojvodini in Srbiji so dobro obiskani. Povsod je ljudstvo navdušeno vsled padca P. P. vlade in zapušča Pašičeve vrste.

NOVA CARINSKA TARIFA V GRČIJI.

Belgrad, 4. septembra. (Izv.) Ministrstvo za zunanje zadeve je dobilo od grške vlade vest, da se je morala trgovska pogodba ukiniti vsled tega, ker je na Grškem uvedena nova carinska tarifa. Rok ukinitve teče od 3. septembra, konča 10. decembra. Iz istih razlogov se je prekinila pogodba tudi z ostalimi državami.

SEJA PREDSEDSTVA HRSS.

Zagreb, 4. septembra. (Izv.) Nocoj se je v prostorih Hrvatske Zajednice vršil sestanek članov predsedstva HRSS in HZ. Na sestanku so razpravljali o nadaljnjih spremembah, ki bi se imele izvesti v svrhu ozdravljenja uprave na Hrvatskem. Jutri se vrne iz Belgrada dr. Maček in Predavec in bosta zvečer na seji predsedstva poročala o svojih razgovorih v Belgradu.

DEMENTIRANA IZJAVA.

Zagreb, 4. septembra. (Izv.) Belgrajska »Politika« je objavila razgovor svojega poročevalca s podpredsednikom HRSS posl. Predavcem. Predavec pa je sedaj izjavil, da sploh ni dal izjave v onem smislu, kakor jo je objavila »Politika«, ampak se je samo zasebno razgovarjal z nekaterimi časnikarji. Dotično izjavo je Predavec v celoti demental.

RUSKI PETROLEJ ZA NEMČIJO.

Berlin, 4. septembra. (Izv.) Nemški podjetniki so sklenili z rusko vlado pogodbo za dobavo ruskega petroleja. Po tej pogodbi bo dobivala Nemčija iz Rusije zopet toliko petroleja kakor pred vojno.

Zasedanje Društva narodov.

MAC DONALDOV GOVOR.

Zeneva, 4. septembra. (Izv.) Na današnji seji Društva narodov je govoril Mac Donald o razorožitvi. Izjavil je, da se vprašanje varnosti ne sme presojati samo z vojaškega stališča. Angleška vlada bo izpolnjevala vse obveznosti, ki ji jih nalaga članstvo v Društvu narodov. Zato pa bi bila najboljša garancija za mir, če bi vse države bile članice Društva, tudi Amerika in kasneje tudi Rusija. Potem bi bilo mogoče sklicati novo konferenco, ki bi reševala vsa pereča vprašanja. Posebna garancijska pogodba z vsemi mogočimi stranskimi pogodbami pa bi ustvarila predvojne razmere.

RAZGOVOR DR. MARINKOVIČA S KALFOVOM.

Sofija, 4. septembra. (Izv.) Sofijska »Slobodna Reč« poroča, da se je bolgarski minister vnanjih zadev Kalfov na svojem potu v Zenevo dolgo razgovarjal z ministrom dr. Marinkovičem. Temu razgovoru pripisujejo v Bolgariji velik političen pomen.

BOJI V MAROKU.

Pariz, 4. septembra. (Izv.) »Matin« poroča, da je poveljnik španske posadke v Tetatu prošil za dovoljenje za umik, ker vedno hujšim napadom domačih rodov ne more več kljubovati.

London, 4. septembra. (Izv.) »Daily Telegraph« razmotriva možnost, da se španska armada iz Maroka umakne. Vpliv Španije v Maroku je popolnoma uničen in Maroko postaja zopet nov problem. Na rešitvi maroškega vprašanja sta zainteresirani posebno Italija in Amerika.

London, 4. septembra. (Izv.) Reuter poroča iz Gibraltara, da je španska vlada tekom zadnjih dni odposlala v Maroko nad 50.000 mož. Ustaškim četam se je pridružil tudi Raisuli.

VSTAJA NA KITAJSKEM.

Pariz, 4. septembra. (Izv.) »Matin« poroča iz Shanghaija, da se vrše boji že v bližini mesta. V shanghaiškem pristanišču je zasidrano močno vojno brodovje angleških, ameriških, francoskih in italijanskih vojnih ladij.

Dr. Kukovec proti dr. Žerjavu.

Maribor, 3. sept.

V Rogaški Slatini je dr. Vekoslav Kukovec bral levite dr. Gregorju Žerjavu. Očital mu je, da je (Žerjav) s svojo nesrečno politiko zakrivil propad dosedanje politike JDS. Kakor smo informirani iz bližja dr. Kukovec, je le ta očital Žerjavu, da je s svojo taktiko upropaščal Slovenijo v nacionalnem in gospodarskem oziru. Dr. Kukovec se je izrazil za sporazumno politiko dr. Davidoviča ter označil Pribečeviča kot onega nesrečnega, ki vodi ne samo demokratsko, ampak tudi državno misel z nasiljem do bankrota. Dasiravno se je že na seji vodstva JDS videlo, da gredo vsi treznomisleči in pošteni pristaši demokratske stranke v Sloveniji s Kukovcem proti Žerjavu, vendar dr. Žerjav niti napram dr. Kukovcu ni štedil z grožnjami. Zagrozil je vsem, ki ne ostanejo zvesti njemu in Pribečeviču, da jih bo svoječas zadela zasluzena kazen.

Zanimivo je, kdo je ostal zvest dr. Kukovcu, a kdo dr. Žerjavu. Dasiravno dr. Žerjav osebno piše pisma odločilnim demokratom, vendar lahko danes trdimo, da je dvoboj Kukovec-Žerjav končal z zmago dr. Kukovca. V Mariboru je že pred Rogaško-Slatino bilo jasno, da ima g. dr. Toplak, organizator Davidovičevcev, za seboj večino demokratsko mislečega uradništva. V Celju so se poleg uradništva izjavili za Davidoviča tudi nekateri odločilni obrtniki in trgovci. V Ptuj pa so starini z dr. Jurtel na čelu že davno proti brezglavi Žerjavovi politiki.

»Jutro« mariborski poročevalec dr. Reisman je spomladl tolažil Žerjavovce, da akcija dr. Toplaka ne bo mela uspeha, češ, »Slovenec« si samo domišlja, da hočejo slovenski demokrati z Davidovičem. V Mariboru sta se oba tabora že opredelila. Z bolesto strastnim dr. Reismanom marširajo v Žerjavovi front: Vekoslav Spindler, dr. Lipold, Voglar, dr. Koderman, dr. Pipuš (?), dr. Pivko, trgovec Šošarič in Pinter ter še par drugih. Drugi odličnjaki JDS, kakor dr. Rosina, pa so se izjavili za Davidovičevu orientacijo.

Odkrito povedano, nam je vseeno, kako se bo končal dvoboj Kukovec-Žerjav, a značilno vendar je, da so celo treznomisleči pristaši JDS sprevideli, da je bila politična igra Žerjavova — igra vabanque. Pošteni rodoljubi so Žerjavu najbolj zamerili, da je slovenstvo hotel popolnoma zamenjati za neko umetno jugoslovanstvo. Priznati tudi moramo, da je med vodilnimi pristaši

Politične vesti.

Naši shodi. Na Rovih je poročal preteklo nedeljo poslanec Štrcin o razvoju zadnjih političnih razmer ter o razmerah sedanje in predhodne vlade. Na predlog posestnikovega sina Frana Potočnika se je izreklo jugoslovanskemu klubu soglasno priznanje in zaupanje.

»Jutrova« poročila. Že dalje časa opazujemo, da objavlja »Jutro« svoja belgrajska poročila iz najobskurnejšega vira — Cicvaričevega »Beogradskega dnevnika«. V tem listu dobite vse, kar želi tista politična struja, ki jo Cicvarič podpira, malo pa takega, kar bi odgovarjalo resnici. Cicvaričev glasilo in zloglasni Savičev »Balkan« sta na glasu, da si izmišljujeta vse mogoče stvari, ki so brez vsake podlage, kakor so nekdanj delali najhujši revolverski listi po svetu, ki jih je pa javnost povsod odklonila in žurnalistika izločila. Tako so iz Cicvaričevega vira poročali ljubljanski »napredni« listi o »velepo« memnem razgovoru kralja s Pašićem v Nišu, ki da je izzval »pravcato konsternacijo v režimskih krogih« in kateremu da »se predpisuje v političnih krogih poseben pomen«. Mi smo takoj ugotovili, da ima strah pred kazensko ekspedicijo proti korupciji velike oči in da se v političnih krogih v Belgradu za to »Jutrovo« raco, ki so jo seveda takoj v »izvirnem poročilu iz Belgrada« posneli ata. Noben resen belgrajski list tej raci ni nasedel. Mi pa, ki smo vsikdar bolj informirani, kakor tisti, ki črpajo svoje informacije iz Cicvaričevega žurnalističnega kotla, moremo konstatirati, da se delovanje sedanje vlade odobrava tudi tam, kjer je »Jutro« najmanj ljubo.

Kdor nima elastičnosti, naj vzame Iron proti slabokrvnosti, ki ga proizvaja Mestna lekarna v Zagrebu in ga dobite za Ljubljano in okolico v lekarni Leustek.

JDS lepo število takih, ki so odločni protivniki korupcionistične politike dr. Žerjave. Javna tajnost je n. pr., da daje dr. Žerjav iz nekega fonda subvencije profesorju Voglarju. Iz istih fondov plačujejo tudi dr. Reimana kot korespondenta »Jutrac«. Dr. Žerjav je dajal do pred kratkim toliko subvencije za list »Tabore«, da je lahko izhajal, četudi izhaja samo v borih 700 izvodih. A ko je zlati vir v Belgradu Žerjavu usahnil, je tudi »Tabore« moral biti zadovoljen, da dr. Cekin plačuje samo šefredakterja. Javno je tudi znano, da je dr. Žerjav letošnjo zimo nakazal večjo svoto mariborski Orju za njeno »kulturno« delo (razbijanje strojev v Cirilovi tiskarni itd.). Vse to ni ostalo prikrito. Malo je takih brezvestnih ljudi, ki bi simpatizirali z Žerjavovimi korupcionisti. Vsled tega je tudi tako kmalu prišlo v stranki do razcepa. Kakor so se v Belgradu ločili duhovi v demokratski stranki, tako se ločijo mišljenja tudi pri nas. Kar je med demokrati slabega in korumpiranega (pleve), pojde z Žerjavom, a kar je poštenega (kleno zrno), kar slovensko čuti, je na strani Davidovičeve struje.

Oni, ki so se ločili od Žerjave, naglašajo: Dovolj je bilo sovraštva; hočemo sporazum. Pribečevič in Žerjav sta sejala samo sovraštvo. Nihče več ne verjame bajki, da so »klerikalci« in Hrvati antidržaven element. To je samo bav-bav, s katerim sta operirala generala samostalne JDS.

Proces razpadanja Žerjavove stranke se nadaljuje. Dr. Kukovec sledijo še drugi.

Beleške.

Onemogla jeza. »Jutro« in »Narode« dnevno kar teknujeta, kdo bo »klerikalci« kakšno bolj zasolil, kdo bo vlado, v kateri sede tudi štirje slovenski ministri, bolj oblatil in obrekoval, in kdo bo prej in bolje napovedal konec sedanje vlade. Delajo, kakor majhni otroci togotne sorte. Če take otroke »primec«, se vležejo na tla, cepetajo z rokami in z nogami, se derejo na mah, grizejo in sujejo in poskušajo tako ustrahovati svojo okolico in izpolnitev svojih želja izsiliti. Te vrste muhe pa preganjajo otrokom na kmetih tako, da posade otročjega togotneža pred hišo na travo, kjer lahko cepeta in se dere kakor in dokler se mu ljubi. Pametni ljudje se na »Jutrovo« jezo in na atova prerokovanja že zdavnaj ne ozirajo več.

Po čegavi zaslugi? Včerajšnje »Jutro« piše v gospodarskem delu o dvigu dinarja in pravi, da se dviga dinar le po zaslugi prejšnje vlade. Po naravnem zakonu o vzročnosti pa je »zasluget« bivše vlade za dvig dinarja omogočila zopet še prejšnja vlada in tej jih je zopet omogočila še prejšnja, recimo prva vlada Jugoslavije. To vlado pa je zopet omogočil razpad Avstrije in tega je povzročila avstrijska vojna napoved. Dvig dinarja je torej zaslugeta bivše Avstrije, also hoch Alt-österreich! Ali pa živijo Adam in Eval!

Koga ni bilo? »Narode« poroča včeraj o neki novi češki knjigi, kjer pisatelj popisuje življenje v raznih avstrijskih taboriščih za internirance. V svoji kritiki dostavlja »Narode«: »Značilno je, da so bili v tej legiji političnih internirancev zastopani vsi stanovi in poklici, samo duhovnika ni bilo nobenega!« — Nam ni znano če je bil kak slovenski duhovnik v kakem takem taborišču, kjer se je po izpovedbi verodostojnih prič dalo precej dobro živeti, če je imel človek potreben denar, vemo

pa, da je bilo zaprtih v graških ječah na stotine slovenskih duhovnikov, ki niso mogli in smeli živeti kot interniranci, ampak kot jetniki. Razni naši interniranci bi bolj storili, če bi nekaj manj govorili in nekoliko bolj upoštevali znane besede češkega pesnika Macharja, ki jih je napisal na naslov teh gospodov.

Samo iz atove ropotarnice. Ata so jo topot »stuhtali«. Napisali so, da je kriva svetovne vojne katoliška cerkev, ki »se je potuhnila pod klop ter po prvem strahu oznanjala potrebo miru, dasi je imela v rokah moč in silo, prepovedati vsem katoliškim vernikom aktivno sodelovanje v vojni in s tem onemogočiti barbarično klanje...« Zares, take neumnosti še ni rodil napredni žurnalizem, odkar obstoja. Kako si pa ata predstavljajo tako »prepoved«? Če bi bili katoliški škofje in duhovniki v tistem času, ko so frimasonski diplomati, državniki in generali razdražili imperialistične in nacionalistične instinkte narodov naravnost do paroksizma, izdali tako »prepoved«, kakor si jo predstavljajo ata, potem danes polovica katoliških Evrope ne bi imela več dušnih pastirjev, ker bi jih bili kratkomalo — pobesili. Bedasta je trditve, da je imela cerkev v rokah moč in silo. Tu se vidi, da ima uvodničar staroliberalnega glasila kurja očesa na možganih, ko niti več ne loči duhovne moči in avtoritete od one fizične moči (sila je namreč drugi pojem), ki so jo imeli v svojih rokah posvetni oblastniki in vladarji. Si tacuisses...

»Na, endlich einmal...« Tako so zadovoljno vzkliknili ata, ko so zvedeli beim Maček dem weltbrühmten, da je prometni minister ukinil tisti povampirjeno-birokratični centralni urad za izdajanje brezplačnih in znižanih železničnih kart. Pozabili so na nujnost vsega centralizma in so »drukali« z debelimi črkami in z vidnim veseljem veselo sporočilo, da bodo ta posel odslej opravljale železniške direkcije »v duhu in smislu obstoječega pravilnika«. Toda ata so še preveč zagrizeni; nekoliko sram jih je, pohvaliti umestno naredbo »klerikalnega« ministra — pomislite, un-erhört so etwas! — in zato so omenili, da je to mnenje belgrajskega tiska. Da, da, »je točno!« Tudi v slučaju, če ata ne bi bili ničesar pripomnili.

Občinske volitve v Mariboru.

Maribor, 4. septembra.

Dne 21. septembra se vršijo občinske volitve v Mariboru. Da varujemo slovenski značaj našega mesta, je SLS stopila v Narodni blok. Dasiravno so mnogi stali na stališču, da je SLS sami zagotovljena relativna večina, vendar je stranka, da prepreči vsak dvom, podala roko vsem slovenskim strankam. Nosilec kandidatne liste Narodnega bloka je odlični in obče spoštovani ravnatelj Cirilove tiskarne g. dr. Anton Jerovšek. Njegova osebnost, poštenost, zmožnost in delavnost je pritegnila k SLS mnogo odličnih pristašev. Zadnja tri leta se je dr. Jerovšek skupno z dr. Leskovarjem boril v občinskem svetu proti korupciji in slabemu gospodarstvu, ki so ga uvedli socialni demokrati. Smelo lahko trdimo, da je g. dr. Jerovšek s svojo ostro besedo in pošteno kritiko preprečil občini marsikateri tisočak. Ravno osebnost dr. Jerovškega

S.

Iz južne Srbije.

Kačaki so čudne vrste roparji. Orožniku ne prizanešajo nobenemu, pa tudi tujec je pred njimi v nevarnosti ne samo za premoženje, nego tudi za življenje. Tisti, ki jih je gnala v gore bolj strast po politični svobodi in sovraštvo do zakonitih srbskih oblastnikov, ubijajo vse, kar predstavlja oblast in jim pride pred puškino cev; ne samo orožnikov, nego tudi civiliste, ki predstavljajo sedaj v južni Srbiji gospodujoči narod Srbov. Tisti pa, ki so se odtegnili oblasti z begom v gore, so manj drzni in krviželjni, napadajo bolj iz razloga, da se preživljajo. Svojih rojakov, šipetarov, kakor se Albanci nazivljajo, pa ne napadejo, razen če jih silijo v to maščevalnost.

Albanski frančiškan je pripovedoval: Šel sem previdet bolnika v tri ure oddaljen kraj. V neki dragi sem opazil pet s puškami oboroženih mož. Po meni bo, ako me ne spoznajo, si je mislil in začel s cerkvenikom glasno govoriti v albanskem jeziku. Spoznali so ga in niti las se mu ni skrivil. Sploh uživajo albanski katoliški duhovniki, tako franjevci kakor svetni duhovniki, po vsej južni Srbiji velik ugled pri muslimanih, ki jih bolj čislajo kakor svoje muslimanske duhovnike. Velika večina muslimanov v Južni Srbiji pa niso Turki nego Albanci ali Arnavti, kakor jih nazivajo Turki.

Pri Prizrenu so orožniki v borbi ubili enega kačaka. Kačaki pa so zvedeli, v ka-

terem hanu (gostilni) da so orožniki naročili svoje kosilo. Prišli so tja pred orožniki, jih napadli in vse postrelili. Kačak, ki je bil zraven, se je sedaj povrnil na delo in je krotak, da ne bi muhe ubil, je dejal pripovedovalec.

»Zakaj si streljal na orožnike?« ga je vprašal.

»Ker so ubili prej tovariša.«

»Zakaj si pa druge ljudi ubijal?«

»Nisem nobenega. Nisem imel srajce, pa sem ustavil prvega človeka. Dal mi je srajco, pa sem ga pustil naprej.«

»Kako pa da si se vrnil?«

»Rečeno je bilo, da nas ne bodo več zasledovali, če se vrnemo v selo in začnemo redno živeti.«

»Ali ti niso ničesar storili, ko si se vrnil?«

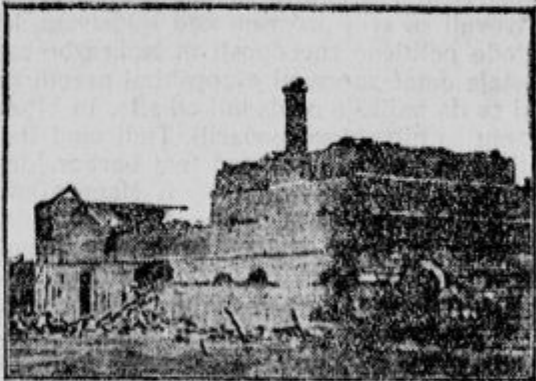
»Nič. Saj nisem bil ocenjen.« (Ni bila razpisana nagrada na njegovo glavo.)

Kačaki so velika nadloga mirnemu prebivalstvu. Boji se jih vse razen tistih, ki se jim niso pridružili, pa ž njimi simpatizirajo in jih oblastvom prikrivajo, kadar se kačaki vračajo z gora. Mnogi jih pa prikrivajo tudi vsled strahu pred maščevanjem. Kaj jim pomaga orožniška straža, ki je Bog ve kje, ko kačaki napadejo. Napade pa izvršijo včasih v takem številu, da je orožništvo brez moči in mora v svoji utrujeni kuli, hišici liki trdnjave, biti pripravljeno na obrambo. — Orožniške stražnice so v telefonski zvezi, pa preden pride iz drugih krajev pomoč, so drzni in dobro oboroženi kačaki že zdavnaj izvršili svoj namen ter ni več ne

duha ne sluha za njimi. Mnogi šipetari so v službi kot stražari proti kačakom in pomagajo orožništvu tudi v boju. Srbske naselbine imajo domače nočne straže, ki patrolirajo vsako noč. Občinski predstojnik v Štimlju se je pohvalil, da že leto dni ni bila nobena ovca, nobeno jagnje ukradeno, odkar je on imenovan za predstojnika. Vsako drugo noč gre sam z nočno stražo patrolirati.

Zakaj je kačasko gibanje še vedno tako močno in ga ni mogoče zatreti, bi utegnil kdo vprašati. Ni dvoma, da je kriva tega tudi zloglasna politična uprava v južnih pokrajinah, koruptna in nasilna. V okrajih, kjer upravniki previdno in bolj postopajo, kačasko gibanje pojema. Če političnega upravnika ne vodi druga želja, kakor okoristiti se in zatirati muslimansko, sploh drugorodno prebivalstvo, ni čudno, da se pojavljajo kačaki. Sicer bi pa tudi dobra in poštena uprava v teh krajih ne zmogla vsega, ker igra v kačaskem gibanju brez dvoma veliko vlogo nacionalni element. Turki ne morejo pozabiti, da so bili oni nekdanj neomejeni gospodarji, zdaj pa igrajo vlogo političnih podložnikov in agrarna reforma jim je vzela tudi materialno gospodstvo. Muslimanski svet pa, tudi neturški, se čuti nanje kolikortoliko še navezanega, dasi je te vezi agrarna reforma precej razrahljala. Ista miselnost je stoletja navdajala prebivalstvo v južni Srbiji. Srbi so hrepeli po svobodi, s puško v roki so branili svoje življenje in imetje, in če ni bilo drugače, so šli v hajduke, ki so bili v turških časih

isto, kar so sedaj kačaki. Isto pa misli sedaj večaliman muslimanski svet v tej pokrajini, ki upa še na restavracijo turške države v prejšnjem obsegu. Turki so izpodirali prej Srbe, ki so se selili na sever, v večji meri v Srem, za njimi so pa prišli muslimanski šipetari, ki tvorijo de-

Porušena kula Azem-bega.

nes brez vsakega dvoma veliko večino prebivalstva v južni Srbiji. V mnogih svojčas pretežno srbskih mestih in vaseh so Srbi skoraj popolnoma izginili ali pa tvorijo manjšino.

Vožnja iz Mitrovice do Peči je zloglasna. V tej pokrajini je kačasko gibanje najživahnejše. Že v Mitrovici so nam pravili o borbi orožnikov in vojaštva z Azem begom, slovitim kačaskim voditeljem, ki je živel v pravi trdnjavi. Dejali so nam, da se bomo vozili blizu mimo njegove porušene trdnjave. (Glej sliko.) Tudi avto-

Dijakinji ali dijaka

sprejem na stanovanje in hrano. Lepa soba. - Dovolj hrane. - Gosposvetska c. 12/1.

STANOVANJE s hrano
iščem za realca I. razr. pri profesor. ali učiteljski družini. Ponudbe na upravo lista pod šifro: »štev. 1/5302«.

VAJENCA

za čevljarstvo obrt sprejem pod ugodnimi pogoji. - Ivan KRANJC, čevljarški mojster, Sp. Šiška, Vodnikova cesta 4.

Klavir

zelo dobro ohranjen, lep, močan, ganeč glas, firme Tomoschek, Dunaj. Posebno primeren za društveni dom. Cena 7000 Din, naprodaj. Naslov pove uprava lista pod št. 5307

Konjski GNOJ, več voz, naprodaj. - Kje, pove uprava »Slovenca« pod št. 5305.

Vinske SODE

po zelo ugodni ceni, zelo dobro ohranjene v velikosti od 300-1800 litrov, PRODAJA KRALJ v Ormožu. 5299

Vzgojiteljica

se sprejme k 2 fantom, katere obiskujeta I. in II. razr. ljudske šole. Pogoji: znanje slov. in nem. jezika. Vpokojene učiteljice imajo prednost. Ponudbe pod šifro: »Vzgojiteljica« št. 5292 na upravo.

Naslovi dijaških stanovanj za dijake in dijakinje se dobijo pri ge. LIKAR, Poljanska cesta 87, »Vila Bergman«. 5321

Pis. stroj ceno naprodaj. - Naslov pove uprava pod št. 5304.

Službe išče mladenič, več slovenščine, nem. in srbohrv. v govoru in pisavi ter cirilice. Najraje kot pisarniška moč ali pa skladiščnik pri večji tvrdki. Nastop takoj ali 15. t. m. Ponudbe na upravo lista pod šifro: »Pisarna« št. 5296.

23 LETNI MLADENIČ išče službo, zmožen pis. del. Ker pa je brez sredstev in se ne more preživljati, sprejme vsako delo, tudi samo za par dni. - Cenj. ponudbe na upravo lista pod »TREZEN«.

Trgovina z meš. blagom se vzame v najem za daljšo dobo ali poznejši nakup. Event. se pristopi kot KOMPANJON ali poslovodja s kavcijo. - Ponudbe pod »PRILIKA« št. 5322 na upravo »Slovenca«.

Kovine BAKER, MED, PAKFONG, ROTGUSS, mehki SVINEC, ODPADKE kupujemo po najvišjih cenah. Po robo pošljemo. - »BUTONIA«, Zagreb, Horvaćanska cesta 29, telefon 2261. 5208

2 dijaka se sprejmeta v popolno oskrbo. - Kongresni trg št. 3/II.

PERJE

kokošje, račje, gosje in gosji puh, oddaja vsako množino po zmerni ceni tvrdka E. Vajda, čakovec

Dobro ohranjeno SPALNO POHISTVO ceno naprodaj. - Kje, pove uprava pod št. 5312

Prodajam hišo

in 242 a gozda na Bohinjski Beli. Hiša je pripravna za obrtnika, z velikim prostorom za delavnico. Cena 90.000 Din - ALOJZIJ PETERNELJ, Kandija - Novo mesto. 5213

Zlatarski vajenec

se takoj sprejme. - LUD. CERNE, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3. 5165

Parfume**NA TEŽO**

prvovrstne kakovosti v vonju vijolice, šmarnice, vrtnice itd. 10 gramov brez steklenice po 8 Din. Parfume v cevkah brez alkohola, torej čisto rožno olje po 10 Din. Parfume v prahu, priporočljivo za parfumeriranje perila, pisem, papirja in slično. V vonju orhideje v vrečki po 6 Din, tropični mak v škatlici po 10 Din.

Kolinsko vodo**NA TEŽO**

prvovrstne kakovosti, 50 gramov brez steklen. po 10 Din, v steklenicah po 15 in 25 Din.

Toaletno milo

pristni franc. izdelek znamke »Bertine« po 8 Din, kopalno »Gady« po 8 Din. Velika izbira drugih znamk toaletnega mila svetovnega slovesa, kakor: Elida, Kielhauser, Calderara, Lohse, Kaloderma, Ray itd. Najboljše brivsko milo v kockah in stebričih. Brivski čopiči. - Raznovrstno drugo parfumerijsko blago, toaletne potrebščine ter potrebščine za maskiranje priporočam

Parfumerija „STRMOLI“

Ljubljana, Pod Trančo 1.

PERJE

kemično čiščeno, za pernice in blazine, kg Din 60.—, Belo gosje perje, skubljen, kg Din 200.—, prima beli puh, kg Din 400.—, razpošilja po povzetju

Josip Brozović

ZAGREB, Boškovičeva ulica št. 18. Lastna tvornica perja

Gostilničarji, pozor!

Prima ograde in dom. SALAME, polnomastna trapistovski SIR kakor tudi POLEMENDOLEC prve vrste nudi I. Buzzolini delikatesna trgovina in ZAJUTRKOVALNICA, LJUBLJANA, Lingerjeva ulica. 4153

DAMA se najhitreje moderno in okusno počese z uporabo

lasnega obročka

Vedno velika izbira vplet (kit). Priporočam se za vsa lasna dela kakor tudi za barvanje sivih las z »L'Oreal Hene«, tudi v modn. barvah.

M. Podkrašek
frizer za dame in gospode, Sv. Petra cesta 32.

Veletrgovci dežel. pridelkov

naj vprašajo za naslov, kdo lahko dobavi v veliki množini KROMPIR, JABOLKA in SUHE GOBE v upravi lista pod št. 5113.

Broj 3.062-1924. 5114

OGLAS.

Dana 9. septembra 1924 biti će u Petrijevcima (kod Oseka) godišnji vašar (sajam) sa svakovrstnom na izbor marvom a ujedno i robeni vašar.

Okolica je bogata sa stočarstvom, pa će i dogon biti velik, našto se trgovci upozoravaju. Željeznički saobraćaj iz Oseka za Petrijevece dneve u 7., 16.25 in 19 sati, a iz Petrijeva u Osek u 5.30., 9.05 in 12.39.

Tovarna stanica blizu sajmišta. Željeznički voz Zagreb—Osek staje u Samatovci ujedno tovarna stanica i u Kravicama jedva 2½ km udaljeno od Petrijeva.

POGLAVARSTVO OPĆINE PETRIJEVCI, dne 12. avgusta 1924.

Gospodinjo

DOBRO KUJARICO, išče samski gospod za Zagreb. - Ponudbe do sobote dopoldne na Aloma Company, Ljublj.

Dijakinjo sprejemem na stan. in hrano. Kje, pove uprava št. 5309.

Sprejem POSTREŽNICO, pošteno in pridno za dopold. Naslov v upravi pod št. 5301.

Nagrado

onemu, ki mi preskrbi STANOVANJE 1-3 sob s kuhinjo. Ponudbe pod »Zakonci brez otrok« na upravo lista.

Pozor!

Priporočam se tofograf. atelje KUNC FRANC

Ljubljana, Wolfova ulica št. 6. Prvi domači zavod za izdelovanje povečanih slik, slik za nagrobne spomenike, pokrajinskih razglednic, ter vršila v to stroko spadajočih del.

Lepo, brezplačno stanovanje...

Pletilka

v vseh delih dobro izvežban, se takoj sprejme. Naslov v upravi lista pod št. 5271.

Potrži žalosti javljam vest, da je danes, dne 3. septembra ob 3. popoldne za vedno zatisnil oči naš nepozabni stric, gospod

Martin Jeretin

okrajni tajnik v pokoju.

Pogreb pokojnika bo v petek popoldne ob štirih iz hiše žalosti na litijsko pokopališče. Svete maše zadušnice se bodo darovale v litijski cerkvi.

Prebлага pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Litija, dne 4. septembra 1924.

Zalujoče rodbine:

Turk, Planinšek, Lilek, Trškan

Sprejme se

UČENKA

v trgovino z mešanim blagom. Biti mora zdrava, poštenih, krščanskih starišev, najraje železničarja — ter zmožna za delo. Naslov v upravi pod številko 5112.

Dijaka nižjih razredov

SPREJMEM na hrano in stanovanje; soba je lepo svetla in zračna, z električno razsvetljavo. Naslov v upravi pod št. 5220.

Dekle zanesljivo in pripravnopravno, sprejemem k otrokom. — Elza SEVER, Ljubljana, Wolfova ulica 12.

MERAKL

barve, črnila, lake, kiti, emajle, žopiče in zamačeno čisti firnež najboljše kakovosti nudi

Medić-Zankl družba

Maribor Ljubljana Novi Sad

podružnica centrala skladišče

Tovarne

Ljubljana — Medvode.

OGLAS.

GRADSKO POGLAVARSTVO V SARAJEVU priredi s sodelovanjem vseh obrtno-trgovskih institucij dne 21., 22. in 23. septembra t. l.

veliki sarajevski sejem

za živino in z živalskimi izdelki.

Od občine grada Sarajeva, št. 22.376 od 31. jul. 1924.

Osnovan leta 1885

„JUGO-ISTOK“

Prej Pollak i Schön

Zagreb, Ilica 21

vrši brzo in vestno informacijsko službo

Največji informacijski zavod na jugo-vzhodu Evrope

Godbeniki, pozor!

Priporočam svojo veliko zalogo šolskih in solo violin, gitar, citer, vijol, čel, lokov, etul, velike in male bobne, pristne turške in kineške činele, vsa godala za tamburaška društva. — Raznovrstna lesena in pločevinasta godala v najčistejši izdelavi in glasu, po najnižjih cenah. Posamezne dele in strune za vsa godala. Lastna izvršitev pločevinastih godal. — Popravila se izvrše točno in strokovno.

Vaclav Schramm, Celje.

Frankfurtski velesejem v Frankfurtu ob Meni

se vrši od 21. do 27. septembra t. l.

Interesenti dobe izkaznice kakor tudi navodila zastonj pri

Hamburg - Amerika Liniji, generaln. zastopstvo

Telefon 24-98. ZAGREB, Cesta B št. 3. Telefon 24-98.

Imetelji izkaznice dobe nemški vizum za polovično takso in imajo dostop v vse naprave in izložbene prostore vele-sejma brez vsakega doplačila.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Odgovorni urednik: Franc Krmžar v Ljubljani.

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Strojne tovarne in livarne d. d.

LJUBLJANA

Dunajska cesta št. 35.

Največja in najstarejša domača

livarna bronastih zvonov

Karlovska cesta št. 1.

Ustanovljena l. 1767. Večkrat odlikovana.

Najboljši material - Krasni glasovi - Kratek dobavni rok - Konkurenčne cene - Mnogobrojne priznanice na vpogled vsakomur.

Zahtevajte cenike in proračune!

Povodom „Marijanskega kongresa“ obiščite našo zvonarno, kjer bo razstavljenih nad 40 zvonov in bodo na ogled razni modeli.